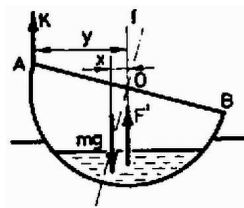
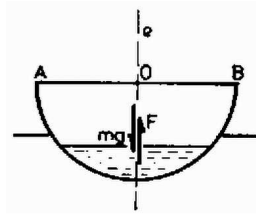

Egy test akkor van egyensúlyban, ha a rá ható erők eredője és a forgatónyomatékok eredője egyaránt nulla.

Kezdetben az F felhajtóerő is és az mg nehézségi erő is az e szimmetriatengely mentén hat. Ilyenkor az egyensúly feltétele:

$$(1) \quad mg = F$$

Az üst megemelésével a rendszer középpontja elmozdul. Mivel a súlyerőnek az O pontra vonatkoztatott karja x , az F' felhajtóerőé nulla, a K kényszererő nem lehet tetszőlegesen kicsi, jól meghatározott értékét a nyomatékokra vonatkozó egyenlet szabja meg:

$$Ky = mgx.$$

Az erők eredője most is nulla:

$$(2) \quad K + F' = mg.$$

Az (1) és (2) egyenletekből következik, hogy $F' < F$, vagyis az üst megemelkedik.

Ha az O pontot rögzítve tartanánk, és így emelnénk meg az A pontot 10 cm-rel, B pontosan a vízfelszínre érne. De mivel láttuk, hogy az egész rendszer megemelkedik, a B pont nem éri el a vizet. Tehát az üstbe nem fog befolyni a Fertő tó vize.

Gyenei László (Kecskemét, Katona J. Gimn., III. o. t.)

Megjegyzés. Sokan úgy vélték, hogy az O pont a térben nem mozdul el, ezért a B pont pontosan a vízfelszínre ér. A víz befolyását, illetve be nem folását finom effektusokkal (hőtágulás, felületi feszültség stb.) magyarázták. Mint láttuk, B nem éri el a vízfelszín, tehát nincs szükség ezekre a meggondolásokra.